

Tingsrättens dom T 1113-96

VÄSTERÅS TINGSRÄTT

DOM

1998-04-09

Mål nr T 1113-96

1 (14)

meddelad i Västerås

KÄRANDE

Lars Cornell, Östanvik 20, 594 93 GAMLEBY
Ombud, tillika biträde enligt rättshjälpslagen:
advokaten Sven-Erik Ekbäck, Box 1009, 101 38 STOCKHOLM

SVARANDE

Lars Gombrii, Box 197, 721 06 VÄSTERÅS
Ombud: advokaten Svante Linderberg, Box 95, 651 93 KARLSTAD

DOMSLUT

1. Käromålet ogillas.
2. Lars Cornell förpliktas att ersätta Lars Gombrii för rättegångskostnader med etthundratvå tusentvåhundratolv (102 212) kr 50 öre, varav 66 400 kr avser ombudsarvode och 35 812 kr 50 öre ersättning för eget arbete och tidsspillan, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från denna dag tills betalning sker.
3. Tingsrätten fastställer Sven-Erik Ekbäcks ersättning enligt rättshjälpslagen till åttiotusenett hundratolv (80 112) kr, varav 76 732 kr för arbete, 2 850 kr för tidsspillan och 530 kr för utlägg. Av ersättningen har 40 590 kr enligt tingsrättens beslut den 24 april 1997 utbetalats i förskott.

Adress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Exp. tid
Box 40	Norra Källgatan 18	021-17 02 00	021-12 44 32	08.30-12.00
721 04 VÄSTERÅS				13.00-14.30

YRKANDEN

Lars Cornell har yrkat förpliktande för Gombrii att till honom utge 401 310 kr jämte ränta därå enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning (den 25 oktober 1996) tills betalning sker.

Gombrii har bestritt Lars Cornells yrkande.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER

Lars Cornell har till utvecklande av sin talan anfört följande.

Han ingick äktenskap med Alicja Cornell 1987. Kort dessförinnan upprättade parterna ett äktenskapsförord med innehåll att den egendom parterna ägde vid äktenskapets ingående samt framtida avkastning av denna skulle vara parternas enskilda. Äktenskapsförordet har vidare följande lydelse:

- Enskild egendom som toges i anspråk för anskaffning av gemensam bostad skall fortsätta att vara enskild i fastigheten i proportion till värdet av den enskilda egendomen och fastighetens värde.

Anledningen till äktenskapsförordet var att parterna hade barn sedan tidigare äktenskap och att de överenskommit att gemensamt skaffa en fastighet i Västerås. Överenskommelsen innebar vidare att parterna dels satsade av sitt kapital efter förmåga och behov, dels gemensamt svarade för erforderlig upplåning, dels upprättade ett äktenskapsförord med ovanstående lydelse. Vid tidpunkten för äktenskapsförordets upprättande hade Lars Cornell egendom till ett värde av ca 523 000 kr och Alicja Cornell egendom till ett värde av ca 400 000 kr, som i äktenskapet till följd av äktenskapsförordet blev enskild egendom. -Parterna anskaffade sedan en obebyggd tomträtt, som av okänd anledning kom att inskrivas enbart på Lars Cornell, och uppförde där ett bostadshus i egen regi. Kostnaden för förvärvet av tomträten och uppförandet av huset uppgick till ca 1 700 000 kr. Lars Cornell gjorde klart att han inte ensam

skulle klara av finansieringen enbart med sina medel. Makarna upptog ett gemensamt lån mot säkerhet i tomträtten om totalt 981 000 kr hos Agro Kredit och hos Länsbostadsnämnden. När dessa medel förbrukats fick Lars Cornell bidra till uppförandet av byggnaden. Han tillsköt av sin enskilda egendom 658 944 kr och därutöver av sitt giftorättsgods 53 167 kr, genom belåning av en av honom enskilt ägd fritidsfastighet och i övrigt av arbetsinkomster. Alicja Cornell underlät att följa parternas överenskommelse och satsade inte någon del av sin enskilda egendom i fastigheten. Advokat Åslög Bäck, som biträdde Alicja Cornell i ett senare mål om klander av bodelning, har skriftligen bekräftat att makarna varit överens om gemensamt ägande och att gemensamt svara för erforderliga lån. Trots Lars Cornells bemödanden kunde Alicja Cornell inte förmas att bidra till vare sig finansieringen av villabyggnaden eller till boendets löpande driftskostnader; hon bidrog inte ens till den del av räntan på det gemensamma lånet som belöpte på henne. Den 30 maj 1990 väcktes talan om äktenskapsskillnad vid Västerås tingsrätt. Vid denna tid hade Lars Cornells egendom närmast förbrukats, medan Alicja Cornells ökat med betydande belopp. Värdet av hennes tillgångar vid denna tid kan uppskattas till betydligt över 600 000 kr, i vilket belopp ingår en fordran på försäkringsersättning med 101 000 kr. -Under våren 1990 anlätade Lars Cornell Gombrii i anledning av den förestående äktenskapsskillnaden. Lars Cornell bad om ett sammanträde uteslutande för att diskutera frågan om att "spärra" hustruns egendom så att en kommande bodelning skulle kunna verkställas. Alicja Cornell hade nämligen vid denna tid Lars Cornell ovetande skaffat sig en egen lägenhet och i övrigt agerat på sådant sätt att Lars Cornell blev orolig för att hon skulle avhända sig sina tillgångar i syfte att försvåra verkställigheten av den blivande bodelningen. Lars Cornell underströk detta för Gombrii och berättade om skälen för sin oro, och han sade till Gombrii att han ville ha åtgärder för att säkerställa hustruns egendom. Gombrii förklarade då att äktenskapsbalkens regler om särskild förvaltning inte var tillämpliga, eftersom Alicja Cornells egendom var enskild, och att det inte fanns något att göra för att hindra Alicja Cornell från att skingra sin egendom, men han antydde att det möjligen skulle kunna finnas utrymme för en bodelningsförrättare att hindra ett skingrande av egendomen. Lars Cornell förlitade sig helt på Gombriis uppgifter och mötet avslutades. Gombrii var därefter Lars Cornell behjälplig att an-

söka om förordnande av bodelningsförrättare och avslutade därefter uppdraget. -Under hösten 1990 upplevde Lars Cornell att arbetet med bodelningen kommit i stå. Han upprepade sin begäran om åtgärder för särskild förvaltning i en promemoria den 24 november angående skingringsförbud, som tillställdes Gombrii. Även denna gång avböjde Gombrii att medverka med felaktig hänvisning till att det aktuella lagrummet inte var tillämpligt. Vid denna tid beräknade Lars Cornell och Gombrii att Alicja Cornell skulle förpliktas att utge utjämningslikvid med ca 500 000 kr. Det kan noteras att Gombrii ännu fyra år senare haft samma felaktiga uppfattning om rättsläget, vilket framgår av ett fax från Gombrii till Lars Cornell den 6 december 1994. I detta fax uppgav Gombrii på Lars Cornells fråga varför åtgärder enligt 9 kap 8 § äktenskapsbalken inte vidtagits att "skälet till att jag inte övervägde åtgärd var framför allt att paragrafen bara avser giftorättsgods ej enskild egendom". -Sedan tingsrätten dömt till äktenskapsskillnad mellan makarna Cornell förrättades den 9 september 1991 bodelning dem emellan av advokaten Hans Greijer.

Tingsrätten konstaterar att bodelningen hade följande innehåll. Alicja Cornells giftorättsgods bestod av bankmedel uppgående till 10 900 kr medan hennes skulder uppgick till 59 026 kr 90 öre. Lars Cornells giftorättsgods bestod av den aktuella tomträtten till ett värde av 893 000 kr - dess värde därutöver bedömdes utgöra hans enskilda egendom - och hans skulder uppgick till 974 766 kr 90 öre. Enligt bodelningsförrättarens beslut tillskiftades Alicja Cornell sitt giftorättsgods till täckande av sina skulder och förordnades att hon parterna emellan skulle svara för skulderna åvilande tomträtten till ett belopp av 46 730 kr 90 öre. Lars Cornell tillskiftades till täckande av sina skulder sitt giftorättsgods och hade att parterna emellan svara för å tomträtten åvilande skulder intill ett belopp av 939 730 kr 90 öre.

Lars Cornell har vidare utvecklat sin talan enligt följande.

Bodelningen är felaktig; bodelningsförrättaren har underlåtit att göra en andelsberäkning enligt 11 kap 2-3 §§ äktenskapsbalken. Lars Cornell klandrade bodelningen och yrkade med Gombrii som ombud att Alicja Cornell skulle utge dels utfyllnadslikvid med 457 350 kr, dels gottgörelse

för en redovisningsfordran med 43 960 kr, tillhoppa 501 310 kr. Alicja Cornells tillgångar omfattade vid denna tid i vart fall det omstämda beloppet. -Den 12 maj 1992 hölls muntlig förberedelse i klander målet. Alicja Cornell uppgav då att hon saknade tillgångar utöver en bostadsrätt och en lön på 11 000 kr i månaden. Lars Cornell ingick den 3 maj 1993 ett förlikningsavtal med Alicja Cornell, vilket bl.a. innebar att hon skulle utge bodelningslikvid till honom med 100 000 kr. Anledningen till att Lars Cornell gick med på förlikningen var att det framkommit att Alicja Cornell inte hade kvar några tillgångar i Sverige förutom en personbil och en värdelös bostadsrätt. Förlikningen ingicks utslutande på grund av att Alicja Cornell avhänt sig sina tillgångar. Vid verkställighet av förlikningsöverenskommelsen inbringade personbilen genom exekutivt förfarande det överenskomna förlikningsbeloppet.

Som grund för sin talan har Lars Cornell anfört följande.

Vid utförande av sitt uppdrag som ombud i målet om äktenskapsskillnad har Gombrii genom vårdslöshet vållat Lars Cornell skada. Vållandet består i att Gombrii vid två tillfällen, dels i april 1990 och dels i november/december 1990, lämnat felaktigt besked om rättsläget, d.v.s. om möjligheterna att ansöka om särskild förvaltning med avseende på makes egendom. Enligt 9 kap 8 § äktenskapsbalken kan makes egendom, såväl giftorättsgods som enskild egendom, sättas under särskild förvaltning. Att enskild egendom skulle involveras i husbygget följer av makarna Cornells äktenskapsförord och bakomliggande omständigheter; Gombrii har vidare insett att det förelegat fara i dröjsmål. Lars Cornell har låtit sig nöja med de besked som Gombrii lämnat och inte uppdragit åt denne att inge en ansökan om särskild förvaltning till tingsrätten; vid båda tillfällena borde Gombrii ha upprättat en sådan ansökan och låtit tingsrätten pröva den. Genom att underlåta detta har Gombrii brustit i vederbörlig omsorg vid tillvaratagandet av Lars Cornells intressen. Det är klarlagt att Alicja Cornell under 1990 hade tillgångar överstigande 600 000 kr. Om Gombrii vidtagit åtgärder för att säkra hennes tillgångar hade någon skada inte uppkommit. Den uppkomna skadan består i skillnaden mellan omstämt belopp i klander målet, 501 310 kr, med avdrag för de 100 000 kr som Lars Cornell uppburit genom förlikningen. Det kan

anses styrkt eller åtminstone i hög grad sannolikt att klandertalan skulle ha bifallits vid en prövning. Om särskild förvaltning hade beslutats hade denna bestått tills klanderområdet avslutats.

Gombrii har till grund för sitt bestridande anfört följande.

Käromålet bestrids i första hand på den grunden att Gombrii inte varit vårdslös när han lämnat sina uppgifter; han har inte uttalat sig om rättsläget generellt utan endast om rättsläget i det enskilda fallet och hans bedömning var riktig *in casu*. I andra hand, för det fall rätten skulle finna att han lämnat en felaktig uppgift om rättsläget, har han inte handlat vårdslöst med hänsyn till de undersökningar han gjort. För det tredje bestrids käromålet på den grunden att det inte ålegat Gombrii att upprätta någon ansökan om särskild förvaltning. Lars Cornell har inte lämnat Gombrii i uppdrag att ansöka om särskild förvaltning, vare sig uttryckligen eller genom något konkludent handlande. Även om Lars Cornell givit Gombrii ett sådant uppdrag hade Gombrii avböjt och haft rätt att avböja uppdraget alternativt avträda som ombud. Under alla omständigheter bestrids att Lars Cornell lidit någon skada med anledning av att Alicja Cornells enskilda egendom inte satts under särskild förvaltning; såväl rätts- som bevisläget var sådant att Lars Cornell med största sannolikhet skulle ha förlorat klanderområdet. Lars Cornell har vidare avböjt förlikningsförslag från Alicja Cornells sida som skulle ha hållit honom skadeslös.

Till utvecklande av sin talan har Gombrii anfört följande.

Ärendet inleddes för hans del på våren 1990, då han biträdde Lars Cornell i ett mål om äktenskapsskillnad mot Alicja Cornell, vars dåvarande ombud var advokaten Åslög Bäck. Parterna diskuterade frågan om bodelning och särskild förvaltning under våren 1990. Eftersom ansökan om äktenskapsskillnad ingavs den 30 maj 1990 kunde inte en ansökan om särskild förvaltning ha ingetts före detta datum. Gombriis uppdrag avslutades den 11 juni 1990 när bodelningsförrättare förordnades. I november 1990 erhöll Gombrii ett brev från Lars Cornell innehållande tre punkter, varav frågan om säkerhetsåtgärder var en. Den 10 december 1990 diskuterades frågan om säkerhetsåtgärder mer grundligt. Gombrii gjorde

där samma bedömning som tidigare och Lars Cornell nöjde sig med det. Det har aldrig varit någon diskussion om att ändå göra en ansökan om särskild förvaltning, och även om en sådan diskussion uppkommit skulle Gombrii avrättat Lars Cornell från detta och själv avböjt att göra det. Lars Cornell har själv orsakat sin skada då han avvisade ett förlikningsförslag från Alicja Cornells sida som skulle ha hållit honom skadeslös. Detta förslag, som lämnades vid ett sammanträde inför bodelningsförrättaren den 17 augusti 1990, innebar att Alicja Cornell var beredd att överta tomträtten och halva den därå vilande gälden samt att kontant till Lars Cornell utge halva differensen mellan tomträttens värde och lånet. Hade Lars Cornell godtagit detta skulle han ha hållits skadeslös motsvarande de 230 000 kr som han själv föreslagit förlikningsvis vid ett tillfälle. Det kan inte heller vitsordas att det fanns någon egendom att sätta under särskild förvaltning, och det görs även gällande att Alicja Cornells egendom använts på ett legitimt sätt. Förlikningsuppgörelsen var förmånlig för Lars Cornell, vilket även var dennes uppfattning. Lars Cornells bevekelsegrunder för att ingå förlikningen var ett oklart rätts- och bevisläge.

BEVISNING

Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning. Lars Cornell har på egen begäran hörts under sanningsförsäkran. Gombrii har på egen begäran hörts under sanningsförsäkran.

Parterna har därvid uppgett i huvudsak följande.

Lars Cornell: I samband med att äktenskapet med Alicja Cornell ingicks avtalade de båda att gemensamt bygga ett hus; det var Alicja som insisterade på detta. Det sades uttryckligen att båda parter skulle tillskjuta kapital och arbete. Att de gemensamt skulle svara för driftskostnader ligger i sakens natur; de var ju gifta med varandra. Anledningen till äktenskapsförordet var främst att de båda hade barn sedan tidigare. Sedan de flyttat in i det nya huset krävde han pengar av Alicja, men hon vägrade emellertid att betala något. Kostnaderna för tomträtten och huset uppgick till drygt 1 700 000 kr och han bokförde noggrant alla utgifter. Byggkostnaderna i detalj framgår av en samman-

ställning med justeringar som han gjort. Han och Alicja upptog gemensamt ett lån på 1 006 000 kr och han tillsköt därtill 500 000 - 600 000 kr av sitt eget kapital. När detta tog slut upptog han ytterligare ett lån på ca 200 000 kr mot säkerhet i en annan honom tillhörig fastighet. Av dessa medel gick 1 700 000 kr till huset och återstående ca 100 000 kr till att betala den del av räntan på det gemensamma lånet som belöpte på Alicja. Den "tändande gnistan" för skilsmässan var när han våren 1990 upptäckte att Alicja i hemlighet skaffat sig en egen lägenhet och smusslat undan en rad olika husgeråd från det gemensamma hemmet. Dessförinnan hade det förekommit en rad händelser som han nu satte i samband med Alicjas flyttning. Vid ett tillfälle under äktenskapet tog Alicja fram två bankböcker från USA och bad honom undersöka om det fanns pengar på dem. Sedan han gjort detta och svaret var nekande sade hon bara "jaha, då hittade han väl dem då". Han förstod efteråt att det var frågan om pengar som Alicja förskingrat från sin tidigare make. Vid ett annat tillfälle, i december 1987, tog han fram en sparobligation. När denna skulle inlösas i januari, kunde han inte hitta den varför han lät döda den. Efter några månader dök den plötsligt upp igen, på samma plats där den tidigare legat. Han förstod efteråt att Alicja försökt lösa in obligationen men inte lyckats och därför lagt tillbaka den. Under äktenskapet bad han vid ett tillfälle Alicja att infria sin del av överenskommelsen och betala sin del av boendekostnaderna, varvid hon förklarade att hon svarade för maten och han för huset. När han protesterade och sade att matkostnaden var mycket lägre än boendekostnaden, visade hon upp en lista över utgifter som var mycket högre än den verkliga kostnaden. Vid ett tillfälle hittade han en plastpåse som innehöll diverse butikskvitton som var antecknade på den lista hon visat upp. Dessa kvitton visade bland annat att det handlats både blöjor och cigaretter; de hade inga barn tillsammans och ingen av dem rökte, så hon hade bara samlat ihop kvitton i en butik. Av allt detta drog han slutsatsen att Alicja skulle komma att göra allt för att inte betala honom någonting vid en bodelning. Hans primära bekymmer vid den tiden var hur boet skulle kunna delas, så att inte alla pengarna försvann, och han tog då kontakt med Gombrii. Han berättade bland annat om de ovannämnda incidenterna för Gombrii och vet att han använde orden "embargo" och "spärra" när han förklarade vad han önskade skulle företas med Alicjas egendom. Gombrii sade då med detsam-

ma att problemet var att all egendom var enskild, och att den då inte kunde ställas under särskild förvaltning. Gombrii sade också att en bodelningsförrättare kanske kunde spärra tillgångarna. Han godtog Gombriis råd; som icke juridiskt skolad kunde han inte göra annat. Därefter förordnades en bodelningsförrättare och Gombrii var "ur bilden" för en tid. Bodelningsförrättaren reagerade inte heller på hans begäran om särskild förvaltning och har senare uppgett att han ville vara neutral. I november 1990 kontaktade han Gombrii igen. Han skrev ett brev till denne och lämnade det i brevlådan. Hans minnesbild skiljer sig inte här från de tidigare mötena - den stora frågan som diskuterades var frågan om särskild förvaltning. Gombrii sade att "det var ingen ko på isen" och försökte lugna honom. Vid denna tid hade Alicja tillgångar på ca 600 000 kr. Han hade inga förlikningsalternativ vid den tiden. Sedan bodelning skett och klandertalan väckts, satt parterna i ett sammanträde i tingsrätten varvid Alicjas ombud, Dag Edlund, inte oväntat sade att Alicja inte hade några tillgångar. På domarens fråga sade Alicja att hon skänkt bort pengarna för att han inte skulle få dem. Ur praktisk synvinkel var då en förlikning det bästa han kunde göra. I samband med diskussionerna under bodelningen träffades han och Alicja jämte deras respektive ombud på något av ombudens kontor. Under denna tid fick han och Gombrii aldrig några konkreta förslag till uppgörelse från Alicjas sida. Alicja gav ett förlikningsbud innebärande att hon var villig att ta över huset med skyldighet att svara för gälden samt hälften av skillnaden mellan husets värde och skulden. På hans fråga vilket värde man då menade svarade Alicjas dåvarande ombud, Åslög Bäck, att det var taxeringsvärdet på 808 000 kr. Han kunde inte acceptera detta eftersom han i så fall skulle fått en skuld på mellan 404 000 och 604 000 kr. Efter förlikningen var han i och för sig nöjd med Gombriis arbete. Ungefär en månad senare insåg han, sedan han läst relevant juridisk litteratur på biblioteket, att Gombriis uppgifter varit felaktiga. Han annonserade själv ut huset till försäljning redan under våren 1992.

Gombrii: Hans första sammanträde med Lars Cornell var den 21 mars 1990. Lars Cornell berättade att han skulle skiljas, att hustrun i hemlighet skaffat en ny lägenhet och att han kände oro för vad som skulle hända. Gombrii kände till regeln om särskild förvaltning och att denna även

funnits i giftermålsbalken. Han förelades makarna Cornells äktenskapsförord och uppgifter om egendomsförhållandena. Han såg då att de specialfall som möjliggör särskild förvaltning av enskild egendom enligt äktenskapsbalken inte förelåg. Han tillskrev advokaten Åslög Bäck, som företrädde Alicja Cornell, och föreslog ett sammanträde. Parterna träffades sedan hos Åslög Bäck, och Alicja Cornell sade då att någon sådan överenskommelse som Lars Cornell påstod aldrig hade träffats. Han sammanträffade därefter på nytt med Lars Cornell den 24 april 1990, varvid de förberedde ett sammanträde för bodelningsfrågor. Under mellantiden hade han kontrollerat frågan om särskild förvaltning i betänkandet, propositionen och i dåvarande senaste upplagan av Telemans bok om bodelning, vilket inte gav honom anledning att ändra uppfattning. Han fann att den make som har mer giftorättsgods än den andra aldrig kan få en sådan åtgärd till stånd, eftersom det då inte finns behov av särskild förvaltning. Han bedömde inte heller att historierna om Alicja Cornells tidigare äktenskap kunde utgöra bevis för att skingningsrisk förelåg. Vid ett ytterligare sammanträde med motparten sade Åslög Bäck också att Alicja Cornell ingenting fått för pengarna, eftersom tomträtten var inskriven på Lars Cornell. Man tänkte sig då någon form av samäganderätt eller en fordran, men det "fanns ingen materia". Han bedömde att det inte fanns någon möjlighet till skyddsåtgärder i samband med bodelning. Lars Cornell lämnade själv ett förlikningsbud vid tillfället, som inte antogs. Därefter förordnades en bodelningsförrättare, och Lars Cornell kom att då och då anlita Gombrii som "bollplank" efter hand som bodelningsförfarandet framskred. Vid något tillfälle var han och Lars Cornell hos bodelningsförrättaren; han minns inte vad som sades då men vet att Åslög Bäck sagt att Alicja Cornell varit beredd att lösa ut Lars Cornell. Han minns dock inte vilka belopp som diskuterats. Lars Cornell förde av processekonomiska skäl diskussioner på egen hand med motpartsombudet, och av handlingar han fått i efterhand har han förstått att Alicja Cornell lämnat ett bud att överta huset med utgångspunkt i ett värde på 1 500 000 kr. På senhösten 1990 fick han ett brev från Lars Cornell där det i en punkt angavs att Lars Cornell ville säkra Alicja Cornells tillgångar. Lars Cornell angav inga nya omständigheter utöver de han nämnt i april. De diskuterade saken i telefon den 3 december 1990 och sammanträffade den 10 december. Han sade till Lars Cornell att det inte fanns anledning att göra en an-

nan bedömning än tidigare; han minns inte om detta sades vid telefonsamtalet eller vid mötet. Han sade aldrig att det var bodelningsförrättarens sak att anordna särskild förvaltning; en bodelningsförrättare har inte möjlighet att agera på det viset, och det är en ren missuppfattning att han skulle ha sagt så. Vid denna tid hade han skaffat Totties då nyutkomna kommentar till äktenskapsbalken och fick vid läsningen av denna ytterligare bekräftat att hans tidigare bedömning var riktig. Inget av de fall Tottie angett för att särskild förvaltning av makars enskilda egendom skulle kunna anordnas var för handen; det fanns ingen överenskommelse mellan makarna Cornell att enskild egendom skulle dras in i bodelningen, och det var inte heller fråga om bostad och bohag, vederlagsanspråk eller jämkning av äktenskapsförord. Sedan bodelningen var klar ville Lars Cornell klandra den. Lars Cornells inställning var densamma som tidigare; denne menade att hans enskilda andel i huset var väsentligt större än vad bodelningsförrättaren funnit. Lars Cornells ledstjärna var inte juridisk rättvisa utan sunt förnuft, moral och rättvisa. De försökte hitta en angreppspunkt på bodelningen och ingav stämningsansökan till tingsrätten, och de utgick därvid från Lars Cornells uppgifter och vad denne menade sig kunna styrka. Det förelåg emellertid en rad bevisfrågor, och vid den muntliga förberedelsen i målet i maj 1992 - Alicja Cornell hade då bytt ombud - visade det sig att målet var "tvistigt upp till hårtestarna" och ingenting medgavs utöver att hon gått med på att gemensamt uppta ett lån till huset. Först vid detta tillfälle sade Alicja Cornell att hon inte hade några tillgångar kvar. Lars Cornell hamnade då i en svår situation, och han sade till denne att det inte såg bra ut. En medlare tillsattes och denne höll ett sammanträde varvid hela problematiken diskuterades. Lars Cornell sade då att likviden fick bli en sekundär fråga och att det var en rättvis bodelning som var huvudsaken. Parterna träffade dock en förlikning, som föranleddes av målets komplexa natur. Under målets gång diskuterade han och Lars Cornell att det enda realistiska var att sälja huset då den sistnämnde var orolig för att han inte ensam klarade att bestrida räntorna. Under 1992 uppmanade han eftertryckligen Lars Cornell att sälja huset. Även motpartsombudet Edlund var vid den muntliga förberedelsen i maj 1992 angelägen om detta, eftersom Alicja Cornell svarade för en del av skulderna. Han har samma uppfattning idag om rättsläget beträffande särskild förvaltning som han haft tidigare.

DOMSKÄL

Av avgörande betydelse för frågan om skadeståndsskyldighet föreligger för Gombrii är huruvida denne 1990 av vårdslöshet lämnat Lars Cornell felaktiga upplysningar rörande möjligheterna att ställa enskild egendom under särskild förvaltning enligt 9 kap 8 § äktenskapsbalken och om en dylik förvaltning då kunnat anordnas beträffande Alicja Cornells egendom. Skulle så vara fallet, har rätten att bl.a. ta ställning till huruvida Lars Cornell skulle ha vunnit målet mot Alicja Cornell rörande klander av bodelning.

Tingsrätten upptar därför först frågan om Gombrii lämnat Lars Cornell felaktiga upplysningar om rättsläget till prövning.

Enligt 9 kap 8 § äktenskapsbalken skall domstol, när talan om äktenskapsskillnad har väckts, på begäran sätta den andra makens egendom eller del därav under särskild förvaltning om det behövs för att skydda den ena makens rätt vid bodelning. Sådan förvaltning gäller tills bodelning förrättats eller frågan om äktenskapsskillnad fallit, avvisats eller avskrivits. Av lagrummets lydelse följer att det finns möjlighet att avskilja även en makes enskilda egendom till särskild förvaltning.

Enligt äldre rätt omfattade möjligheten till särskild förvaltning endast giftorättsgoods. Den aktuella lagstiftningens förarbeten ger ingen vägledning beträffande lagstiftarens intentioner rörande möjligheten till särskild förvaltning av enskild egendom. I doktrinen (Tottie, Kommentar till äktenskapsbalken, 1990 års upplaga, sid 268-269) har anförts att ett avskiljande till särskild förvaltning av en makes enskilda egendom endast i undantagsfall torde kunna komma till stånd. Därvid har diskuterats situationen då förutsättningar föreligger för att jämka ett oskäligt äktenskapsförord med stöd av äktenskapsbalken 12 kap 3 §. Utrymmet för ett avskiljande av enskild egendom torde annars vara begränsat, eftersom en bodelning inte utan lagstöd kan gå ut på att enskild egendom mot ägarmakens vilja förs över till den andra maken. Inte heller det fallet att den ena maken efter genomförd bodelning brister i sin redovisningsskyldighet så att den andra maken inte

Not

→ Med lagstöd går det således bra.

Varför duger inte en välgjord oomtvistad bodelningsberäkning som lagstöd ?

kan få ut hela sin andel ur giftorättsgodset kan föranleda att denna paragraf blir tillämplig, eftersom den särskilda förvaltningen upphör när bodelning skett.

Parterna är i allt väsentligt ense om vilka upplysningar Lars Cornell givit Gombrii i samband med att denne tillfrågades rörande möjligheterna till särskild förvaltning av Alicja Cornells egendom. Det framgår att Gombrii därvid fått sådana uppgifter att han kunnat göra en helhetsbild av situationen. Gombrii har under sanningsförsäkran uppgett att han därvid tagit del av såväl förarbeten som tillgänglig doktrin och kommit till den uppfattningen att det inte fanns möjlighet att sätta Alicja Cornells enskilda egendom under särskild förvaltning. Tingsrätten konstaterar att det av åberopad bouppteckning framgår att - sedan bohaget samjedelats - Lars Cornells giftorättsgods upptagits till ett värde av 1 300 000 kr och Alicja Cornells giftorättsgods till ett värde av 10 000 kr, samt att nästan allt makarnas giftorättsgods vid denna tidpunkt befann sig i Lars Cornells besittning. Det kan därför inte sägas att det förelåg någon beaktansvärd skingringsrisk till hans nackdel även om bodelningen skulle utfallit så att hela giftorättsgodset tillfallit honom. Med hänsyn härtill och vad som angetts ovan rörande doktrinens ståndpunkt beträffande möjligheterna till särskild förvaltning av enskild egendom, finner tingsrätten att Gombrii haft fog för sin bedömning att en sådan förvaltning inte var möjlig i detta fall. Vad Gombrii skrivit i det åberopade telefaxet till Lars Cornell kan visserligen tas till intäkt för att Gombrii haft en felaktig uppfattning om den aktuella paragrafens innebörd. Tingsrätten finner det i och för sig vara märkligt att en advokat skriftligen uttryckt sig på ett så lättvindigt sätt om han varit medveten om att även enskild egendom kunde omfattas av särskild förvaltning, men med tanke på att telefaxet avsänts fyra år efter händelserna ifråga och endast utgör ett kortfattat och förmodligen i hast författat svar på en framställd fråga finner rätten inte att det kan ges ett sådant bevisvärde att Gombriis uppgifter om hur han uppfattat rättsläget därigenom kan anses vederlagda.

VÄSTERÅS TINGSRÄTT

DOM
1998-04-09

T 1113-96

Lars Cornell har således inte visat att Gombrii gjort sig skyldig till någon skadeståndsgrundande oaktsamhet. Käromålet skall redan därför lämnas utan bifall. Vid sådant förhållande saknas anledning att ingå i prövning av Lars Cornells möjligheter till framgång i det förlikta kländermålet.

Lars Cornell har tappat målet i dess helhet. Han skall därför förpliktas att ersätta Gombrii för rättegångskostnader. Vad som fordrats har lämnats utan erinran.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga (Dv 401)

Överklagande senast den 30 april 1998, ställs till Svea hovrätt.

P. Kjellsson

C-O Larson

M Ekelund